

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Kül-monostorutca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilvántartási cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton déln.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

A koronázási ünnepélyek.

Pest, június 8-dikán délután. — A mint az ünnepélyes koronázási menet bevezetője s a Felségeik a vár termeibe visszatértek, következett csakhamar a koronázási ebéd szertartása, hova, a mint már említettük, úgy a főrendek, mint a képviselők közül felelősségteljes küldöttség volt kirendelve.

A királyi asztal az emelvényen volt felterítve, s körülötte helyet foglaltak hatan, u. m. a Király, Királyné, gr. Andrássy, mint nádori helyettes, a Herceggprímás, a Pápai nuntius és a kalocsai érsek.

A főudvarmester két tál ételt tett föl az asztalra, mely egy ideig ott állott illetlenül, s mialatt a Felségeik vendégeikkel beszélgettek, alatt a teremben diplomata, képviselők, magnások, polgári s katonai méltóságok meghívás nélkül voltak jelen. A koronaörök a Király s Királyné fejéről koronáikat levevők, mialatt a királyi apródok a levéssé talakat elvitték és a főrend s képviselőkhöz küldötti sültet hoztak fel, melyek azonban illetlenül maradtak. A főpohárnokmester bort hozott fel, melyből töltött a jelenlevőknek. A Felsége a király felállott, serleget vévén kezébe és csengő, tiszta hangon így szólt:

„Éljen a magyar nemzet!”

Ezután gróf Andrássy emelt poharat, s így szólt:

„Éljen a magyar király!”

Ennyiből állott a koronázási ebéd, melyen csakugyan senki sem lakott jól, s melynek legnagyobb jelentősége előttünk az, hogy a Felsége királyunk ez alkalommal is kifejezte nemzetünk iránti szeretetét, életvén a magyar nemzetet; s gr. Andrássy bizonyítván az összes nemzet érzelmeit támogatva, midőn elítelte a magyar királyt.

A koronázási menetre nézve utólagosan megemlítem, hogy a menetet szintén a huszárság zárta be. A külföldiek leginkább a banderumokat, s köztük a hajdukat, bámulák, miután megtudták, hogy ezek nem valami huszárezred, hanem földművelő nép. Mondák, hogy megvénült katonák sem tudják ennél szabatosabban hordozni lovaikat. A banderisták alakja oly entuziasmust keltett, hogy külföldiek s osztrák törzsiszerek el voltak ragadtatva e látvány által, s midőn a magnások banderiuma közt néhány katonai törzsiszert, egy pár herceget megláttak, katonatisztek ajkáról hallottuk e szavakat: „miért állanak oda rontani a felséges menet pompáját.”

A koronázás után a korona hordozásával megbízott főrendi s képviselőházi tagok a szekrénybe visszahelyezték a szent koronát és jelvényeit, s az előbb leírt ünnepélyvel vitték el megint a plebánia-templomba, hol az kibontatván, a királyi ékszer három napig közszemlére ki vannak téve.

Délután Budán a vérmézőn nagy népiünnep tartott; mondják, hogy a nép agyonrészedvén apró verekedések s biosak-szúrások is történtek.

Június 9-kén tartott meg a Redoutte-teremben a nagy diszebed, hol 1200 személyre volt felterítve, s a kaszinó vendéglőse, Marschal, igen szerencsés üzletet csinált, 30 frtot számítván egy személyre, oly ebéd után, melyre felszolgálat s mindennel együtt tiznél többet aligha adott ki. Erdélyben akárhány közgyűlési ebédem ettem gazdagabb és izletes étkeket, régi alkotmányos korszakunkban.

De a társaság nagy és fényes volt, ott voltak az európai diplomata tagjai, a bécsi követek, a magyar felső- és képviselőházi tagjai, miniszterek és a megyei banderumok kitünőbb tagjai. Mindenki diszruhában.

Az ebéd fél négy óra tájatt vette kezdetét, s a Felségeik 4 óra után jelentek meg a teremben, a királyné ez alkalommal szintén házi koronáját viselte, a király fedetlen fölvel volt, magyar tábornoki egyenruhában. Megjelenésükkel zajosan éljenezte úgy az étkező, mint a karzatokról szemlélő nagy közönség.

A megérkezett felséges pár a herceggprímás emelt poharat, gondolom a toasztok részleteit a lapok hozni fogják, s nincs szükség azokat emlékeztetemből felületesen fécizelni össze.

A Felségeik körben járták a termet s folytonos éljenezések közt távoztak el.

Öt óra hat óra közt a vendégsereg oszlani kezdett, azonban többen hátramaradtak s a jó kedvre gyuladt banderisták közül némelyek a zenekar elé állva, egy kurgták, mint megannyi Kinizsi Pál.

Június 9-kén egy szintén megható ünnepélyes jelenet történt Budán, a mely az ünnepély másik fénypontja volt, u. m. az állatok s termények átnyújtása a Felségeink.

Mint hogy az ünnepélyen jelen nem lehettem, a Marosszék részéről küldött Bereczki Sándor jeles

tollu barátunkat kértem fel ez ünnepély leírására, ki, mint a banderium tagja, ez ünnepélyben részt vett. Tisztelt barátom leírása itt következik:

Buda, jun. 10. 1867. — Ma történt meg a koronázási ajándékok átnyújtása Budán, hol a Sz. Györgytér az összes diszlovasság foglalta el.

Meglepő volt a magában kicsinyes, de őseink szokását visszatükröző, az élet szüksegeit képező tárgyakat átnyújtó személyzet sajátos menetének látni.

A menet következő sorrenddel ment véghez:

1. Több mint száz, szebbnél szebb hajadon és kis leányka, fehérbe öltözve, kék és mások nemzeti színnel váll-szalaggal díszítve, virágokkal telt kosarakat vitt.

2. Számos fehérbe öltözött, kék szipkás, süttő emelvényen különböző kenyérméteket vittek, a csukrázók (vagy talán süttő fiúk?) egy, sok izlés-készült csukrázsművet, mely a királydombot ábrázolja, a kardvágásra éppen felfogolódó királylyal ormán. Az egész valódi csukrázati remekmű, s a legkisebb részeiben is hű a valóhoz.

3. Lobogós ingű és gatyájú veres mellényes legények lépes mézet hoztak.

4. A halászok kék ruhába öltözve jelentek meg; elől négy legény, kik közül kettő-kettő nemzeti színnel festett rudat vitt vállán; a rudak mindenikéről egy-egy, hosszában szalagokkal felkötött szép nagy tok csüngött.

5. Ismét fehér lobogós ing, gatyá és veres mellénybe öltözött nyalka legények következtek, egy, ezifán felékített fakó csikót vezetve. Ezek után városi huszárok lovon jöttek, őket harsogó zenével cigány-zenekar követte.

6. Nemzetiszintű lobogókat két oldalt vivő legények között két kis tarka lovas, zöld galyakkal díszített szekeren 2 fehér bárányt és 2 borjút vittek.

7. Ezután kék szipkás, kék szalagos, fehér öltözött 12 mézárós legény lépett fel, vezetője egy koszorúzott szarvu, veres aranszegélyű takaróval ékített ökröt.

8. Követték őket a bodnarak, nemzetiszintű szalagokkal felcírázott négy lovas fogaton, lobogós ingű kocsissal, zöld szekeren 2 hordó bort vive.

9. Utánuk jöttek a kertész-leányok és legények: a leányok fehérbe öltözve, nemzetiszintű váll-szalaggal, virágoskokrokat tartva kezükben, a legények fekete magyar ruhában, nemzetiszintű vállszalaggal s igen csinos művi kertészeti eszközökkel. Közöttük négy lovas kocsit, minden kigondolható veteménynyel megrakva, melyek oly ügyesen és csinosan voltak rendezve, hogy önkénytelenül is Gavarni képeit juttaták eszünkbe az ábbüvölt répa, burgonya és más, éppen nem költői kerti növényekről, melyeket mégis oly érdekessé tudott tenni mesteri ecete.

10. A gabonacsarnok négy lovas fogata követte a kertészeket fehérbe öltözött kísérettel és rakodva nagy lisztes zsákokkal.

11. Nyomban utána jöttek a molnarak, cifra lobogókkal környezett szekérrel. Lobogóik közül leginkább kintt a közpén levő fehér, nagy arany betűkkel a feliratot tüntetve fel: „Éljen az ipar.” Maga a négy fogatu kocsit is fényre és költséges ségre felülmutta valamennyit: ezen a malom mester-ség jelvényei és egyes malomrészek voltak, közepén pedig fehérbe öltözött molnár állott.

12. Következett a budavárosi menet, mely szintoly fényes és izléstelen rendezett volt, mint a pesti. Legelől jöttek a mézárós mesterek lovon, kék és fehérbe öltözve.

13. A süttők a pestiekhez hasonló öltözetben.

14. A virágkoszorúkkal gazdagon díszített óriási ökrök, mely bátran beillett volna párisi farsangi kövér ökröknek is.

15. Szépen díszített kocsit fehér báránnyal.

16. A molnarak szép négylovas barna fogatu szekeren, sztrike ruhában.

17. Végre cifra szalagos négylovas, nemzeti színre festett szekeren gazdag faragványokkal ellátott két hordóban fehér és vörös bort hozva.

Mint értesültünk, a Felségeik a sz. kir. Pest és Buda fővárosok részéről folyó hó 10-én átnyújtott ajándékok közül a bort és zöldséget saját pin-czejük számára megtartani, az állatokat emlékdül megtartva Gödöllőre szállíttatni, a többieket pedig a szegények gyámlatásával s ápolásával foglalkozó s más egyéb jótékony intézetek, kórházak stb. javára átengedni méltóztattak.

Az ajándékok elfogadása után a diszlovasság a főlovászmester vezérlete alatt a Szent Györgytérrel déli 12 órakor a királyi lak udvarán tette meg tisztelő sormenétét.

A menetet a Buda és Pest város diszlovassai nyitották meg, utánok a jászok és kunok nem fé-

nyes, de harezias kinézést lovasai. Most a Dunán inneni megyék lovasai ugratnak elő, követe a Dunán tulaktól, nyomban utánok a Tiszán tul és inneni megyék lovasai haladnak elő. A sormenetet a királyhágtontuli megyék és székek lovasai zárták be.

A menet az erkélyen álló Felséges királyi család előtt lobogóját meghajtatva, valódi daliás ug-ratással meggyéknél haladt elő.

A király és királyné fenséges arcukon öröm, bizalom, megelégedés sugárzott a fényes búszke menet látásán.

Lehetett azon hirt hallani, hogy a Felségök ama tetszése valószínűsít, hogy a bécsi bevonulás-nál kísérettől az egész disz lovasság megjelenjen, csak a Matild hercegnő véletlen halála akadályozta meg.

Június 10-kén a plebánia-templomban három napra közszemlére kitétt koronát az első napon leírt ünnepélyes huszár és úri lovag-csapatok közt fejedelmi kocsin, katonasorral közt vittük vissza a fejedelmi palotába. Ott a király előtt a láda föl-nyitattott, a koronát s jelvényeket a koronaörök kiszedték, mi megvizsgáltuk s visszahelyeztették a szekrénybe. Ezzel a jegyzőkönyv az ország ítélő-mestere által felolvastatott, azt a királyi Felség, a királyi biztosok, u. m. Kuffstein mark gróf, Cren-neville gróf, Hohenloe herceg, a primás, gr. Andrássy, gr. Cziráky, Majláth, b. Sennyey, két püs-pök, a koronaörök, s mi, kik a korona vitelével s kísérettel a felső- és képviselőház részéről meg-bizva voltunk, aláírtuk. A jegyzőkönyv szintén a ládába helyezettett, ezzel a szekrényt legelőbb a király pösztjével gr. Kuffstein lepecsételte, utána a két koronaörök, hg. Hohenloe és Kuffstein, valamint Majláth országbíró szintén ráették pösztjüket.

A Felsége a király láthatóan derült volt. Nagy tetteket vitt végbe, megesküdt az alkotmányra, s érzé esküjének horderejét, mert amnestiát adott mindazoknak, kik az alkotmányért küzdve szép hazájukból száműzettek, s azon honvédeknek, kik a háza alkotmányáért veszték el a bus csatatéren, özvegyei s árvái áldani fogják a nagy napot, mely a nemzetnek királyát visszaadta.

Buda, június 11-kén. — A magyar tenger-parti város Fiume koronázási küldöttsége ma fejezte ki hódolatát a Felsége előtt. Ezen lelkes és általában minden oldalról rokonszenvesen fogadott küldöttség olasz nyelven intézett hódolatleljes beszédet a Felségehez, ki hasonlóképp olasz nyelven következő szavakkal felelt:

Kegyetlenül fogadom fiemei hiteimnek hódolatát s királyi üdvözléssel viszonzom azt. Vigyék meg küldöiknek ez üdvözlést, s biztosítsák őket, hogy szép városuk jólétének emeléséről atyai-lag fogok gondoskodni.

Legfelsőbb kéziratok.

Ö császári és apostoli királyi Felsége követ-kező legfelsőbb kéziratot méltóztatott kibocsátani:

Mindazon ítéleteket, melyek Magyarországunak és társországainak bármely lakója ellen, polí-tikai vádak folytán vagy sajtóvétségek miatt e mai napig hozattak, — úgy szintén a hasonló okokból elrendelt vizsgálatokat is, ezennel megszüntetjük. — Az elítéltektől elkobzott javakat visszaadjuk, s min-dazoknak, kik hasonló okok miatt még külföldön tartozkodnak, az országba leendő szabad visszatérést megengedjük, kiterjesztjük ezt azokra is, kik az alkotmány visszaállítása óta sem színtek meg az ország törvényei ellen törekedni; azonban az or-szág legszentebb érdekei követelik, hogy ezekről megkérjük, miszerint a koronás király iránti hű-gélükre és az ország törvényei iránti engedelmességre ünnepélyes ígéretet tegyenek.

E végből hatóságaink a külföldön tartozkodók-ra nézve kellő utasításokkal láttatnak el.

Kelt Budán, 1867. június 9-én.

Ferencz József, s. k.

Gr. Andrássy Gyula, s. k.

Kedves gróf Andrássy!

Midőn szerencsés megkoronázatásunk által, helyreállítva látjuk azon egyetértést, mely minden birodalom hatalmának és jólétének alapja, atyai szívűeknek nincs forróbb obajtása, mint az, hogy a mult szomorú eseményeinek nemcsak követke-ményei megszüntessenek, de szenvedései is, a men-nyire Tőlünk függ, enyhíthessenek.

Ezen obajttástól vezéreltetve, adtuk ki a teg-napi napról kelt rendeletünket.

Az országgyűlés küldötti Magyarország ne-vében 50,000 darab aranyat azon célból ajánlot-

tak föl, hogy Minket ragaszkodásuk ezen jele által is megörvendeztessenek.

Mi ezen összeget a volt honvédek árvái, öz-vegyei, munka- és keresetképtelenné vált rokkant-jainak fölségelésére kívánjuk fordíttatni.

Magyar Miniszteriumunk földadata leendő ezen alapítvány legcélszerűbb kezelése, és a kijelölt célra való fordításának módzatai iránt mielőbb részletes javaslatot Elénk terjeszteni.

Kelt Budán, 1867. június hó 10-kén.

Ferencz József, s. k.

Királyné Ö Felsége a következő legfelsőbb kéziratot méltóztatott kibocsátani:

Kedves gróf Andrássy!

Örömmel csatlakozom Felséges Uram és Fér-jem mai nap Önhöz kiadott legmagasb kéziratának tartalmához, midőn az országos küldöttség által Nékem átadott 50,000 darab aranyból álló koroná-zási díjt ugyanazon célra szentelni kívánom.

Kelt Budán, 1867. évi június hó 10-én.

Erzsébet, s. k.

Koronázatásom alkalmából Simor János herceggprímás és esztergomi érseknek, kit egyuttal Szt-István rendem kancellárjává kinevezek és gróf Andrássy Gyula magyar miniszterelnökömnek említett rendem nagykeresztjét, továbbá gróf Al-mássy György főajtónálóli és gr. Szapáry An-tal főlovászmesteri helyetteseknek Lipótrendem kö-zép-, Maschirevich Samu g. k. érsek és kar-loviczi patriarchának és Schaguna Endre g. k. metropolita s erdélyországi érseknek említett ren-dem nagykeresztjét, végre Lipovniczky István címzetes püspöknek Szent-István-rendem lovagke-resztjét dijonmentesen adományozom.

Kelt Budán, 1867. évi június hó 9-kén.

Ferencz József, s. k.

Gr. Festetics György, s. k.

Magyar királylyá történt koronázatásom al-kalmából Székács József ágostai és Balogh Péter helvét hitvallásu superintendenseknek Lipót-rendem lovagkeresztjét, — továbbá a tudomány, iro-dalom, törvénykezés, gazdaszat és művészet terén szerzett érdemek s közhasznu működése elismeré-seül Arany János magyar akadémiai tagnak Szt-István-rendem, Balassa János és Pauler Tiva-dar kir. tanácsosok- s akadémiai tagoknak és Ma-schirevich Samu kir. táblai bírónak Lipótren-dem, Madocsányi Pál volt főispánnak Szt-István-rendem, Justh József, Gozsdó Manó és Szi-lassy György földbirtokosoknak, Ledniczky Mihály hites ügyvédnek Lipótrendem lovagkeresztjeit di-jmentesen, — végre Ullmann Károly és Lutzen-bacher Pál nagykereskedőknek, Thán Mór és Székely Bertalan művészeknek és Erkel Fe-rencnek, a magyar nemzeti színház karigazgató-jának Ferencz József rendem lovagkeresztjét ezen-nel adományozom.

Kelt Budán, 1867. évi június hó 9-kén.

Ferencz József, s. k.

Gr. Festetics György, s. k.

Liszt Ferencnek, a magyar királylyá tör-tént koronázatásom alkalmával előadott mise-zené szerzőjének Ferencz József-rendem középkeresztjét adományozom, s egyszersmind nevezett rendem iro-dáját köllőleg utasítom.

Kelt Budán, 1867. évi június hó 9-kén.

Ferencz József, s. k.

Gr. Festetics György, s. k.

A dobokamegyei küldöttség tisztelgése gr. Péchy kir. biztos önmígánál.

A dobokamegyei értelmiség f. hó 2-kán Sza-mosujvárt értekezletet tartván, abból küldöttség menesztetett kir. biztos ö nmígához, bizalmat jelen-tendő ki a hazai kormány s ö nmígá iránt, de egy-szersmind benyújtandó az alább következő feliratot, melyben a megye szervezés kérdése iránti né-zetek és obajtások nyerne kifejezést.

A felirat, mely benyújtott, következő:

„Nagymiga Gróf és kir. birtos úr!

Midőn 18 évvel ezelőtt szabadságharcunk tragikus hattyú-dala fölzengett hazánkban, hosszú századokon át az önfenntartás, lelki hit és polgá-riasodás küzdelmeivel különben is már megszentelt bérc- és völgyein, ösztönszerűleg éreztük, hogy drága ereklényk, nemzeti létünk paizsa és vértje: alkotmányunk félretétetik, törvényes közjogi tertük-ről leszorítottunk, s alkotmányos jogaink gyakorla-tában megállítattunk; mert hisz régi idők megvesze-tegethetlen történelme, az új kor nemzedékeinek intő tanulságul hagyományozta, hogy nemcsak a

polgári élet, de a lelki szabadság megváltó hittana ellen is megvitták az anyag, az ünnepek bálványozói irtó hadjáratukat; de miként az egyedül üdvözítő kereszténység dicse előharcosai, vértanni emelkedettségű hitték a szent eszme diadalát, úgy mi polgári hitünk rendíthetlenségével reméltük és vártuk, hogy e nemzet alkotmánya ezredéves szent örökségébe ismét vissza fog helyeztetni, s az anyagi erő győzelmének ingatag eredménye helyébe ismét a jog uralma lép.

És ime, hosszú, kínos év után a való hajnala dereng felénk is — alkotmányunk visszaállított — ennek legerősebb biztosítéka a független, felelős magyar minisztérium kinevezése; de erős biztosíték még nekünk nmlgodnak, mint a király és nemzeti kormány bizalma bizománysának, Magyarország e részbeni királyi biztosi feladata.

Repeső örömmel, azon örömmel üdvözljük nmlgodat e magasabb küldetésében, melyet érez az idegen dajka mostoha ápolására hagyott gyermek az édes anya legelsőbb halszó szavára.

Azon örömmel üdvözljük mi nmlgodat még mindig a provisoriumok tengerén hánkyódó hajónkról, melylyel üdvözölték az özönvíz elnyelő árjában már-már süllyedő bárka lakosai a szárazföldet jelző olajjaggal visszatért galambot;

mert e küldetéstől reméli és várja Magyarország erdélyi része, mikint visszaadván a kényszerűség által elszakított anya kebelének, valahára megint osztályos részesévé válik a család — a nemzetet — szent örökségének, a 48-diki vívmányokban biztosított alkotmánynak;

mert nmlgod bölcs közvetítésétől reméli és várja Magyarország erdélyi része, mikép a hosszsan sujtó provisorium kinszenvedései és sorvasztó nyomása alól felszabadulva, végre visszaadatik ősi jogai gyakorlatának, helyhatósági önkormányzatának és így maga magának, hogy midőn az anyarság összes köztörvényhatóságaiában füzengett az alkotmányos szabadság fültámadási szent dala, önkormányzatunk romjain mi se hullassunk már soká Máriusi könnyeinket.

Tudjuk mi, nmlgu gróf és kir. biztos úr! a nehézségeket, melyek magas küldetésére súlyosodnak; de e nehézségeket magokba rejlő küszált viszonyok az abszolút rendszer bűnös kísérleteinek természetes eredményei,

mert a törvények helyébe ültetett önkényes uralom nyugalmas, tartós állapotok helyett szenvedélyeket ápol, sőt bátorít, s törvényes érület helyett utópiákat növel,

ezért, minthogy mi a polgári szabadságot — mi az önkormányzat — s az ebben kifejezhető állami jóllétet nem az abszolút rendszer nálunk ma is fennálló kormányzati romjainak még további foltozásában, hű alkotmányos törvényeinkben gyökerelt önkormányzatunk teljes rehabilitációjában látjuk csak: nmlgod és a felelős minisztérium iránti rendíthetetlen bizalmunkban jogosult azon tiszteletteljes kérelemmel járunk:

méltoztasson nmlgod hivatott és bölcs tanácsával odá hatni: mikép a nmlgu magyar minisztérium e részek szervezésére az országgyűléstől nyert fehér lapot jogerőnkkel emelkedett azon óhajunk érvényesítésével töltse be, hogy Erdélynek a közbizalom megingása nélkül sokáig nem halasztható alkotmányos újbóli visszaalakulása ne a jelenlegi idegen s már elítelt rendszeren; de az anyahon közigazgatási, anyagi s alaki törvényeinek viszonyainkhoz alkalmazása alapján történjék.

TÁRCZA.

A XI-dik zászlóalj történetéhez.

E cím alatt a „Közlöny” e folyó évi 49-dik számában egy „Honvéd” azt állítja, hogy a XI-dik zászlóaljnak soha sem volt alezredese, ez okból tehát azt következtethetnénk, hogy én sem voltam. Figyelmezteti is a szerkesztőséget, hogy hasonló közléseknél jövőre nagy óvatossággal legyen — és ezt teszi azon okból, „mert nem való adatokat felvilágosítatlanul közölni engednie nem szabad.”

Olvasva „Honvéd” ezen helyes felállítását, teljesen méltányolva azt, ugyanazon okból kötelezem érzem magamat szerény visszavonultságotból előállni és honvéd bajtársamat igazán, de igazán felvilágosítani az iránt, hogy a XI-dik zászlóaljnak volt alezredese, s az én voltam — ezt pedig lehető röviden teszem, mert a szerkesztőségnek sok más nevezetes közlendője is léven, rövidséget mindenre méltán követelhet.

A XI-dik zászlóaljat, az 1848-ki szeptember 21-dikén történt szent-tamási csata után, melyben mint 4-dik zászlóaljbéli százados vettem részt, Erdély szülőföldemre visszatérte, s azért kívánva élni vagy halni — átvettem 48 november-hóban és vezértem 1849 márczius 2-áig, a mikor a medgyesi csata első napi folyama alatt jobblábam száran apró puská által keresztül lövetvén, akkor Medgyesen lakó kamarai tisztviselő Sándor Ignác urhoz szállítottam be, hol szerencsés voltam örök bálára lekötvező úri honszeretetteljes háznőre által ápoltatni, szenvedésemben enyhülést nyerni.

Ide hozta el, még az nap, Bem tábornok tábornok irodája egyik tagja, Henczenberger Samu bajtársam, alezredessé lett kineveztetésem, mely a tábornok Bem tábornok által lett kineveztetésem a

Hosszu századok gyakorlata igazolja az anyahon közigazgatási rendszerének célszerűségét, jogerőnkkel közölsz álló polgári törvényei pedig visszahelyeztetnek bennünket 19 év óta számított azon helyzetünkbe, hogy jogi eseményeinket valahára ismét saját anyagi törvényeink szabályai szerint intézhessük.

Nmlgu gróf és kir. biztos! csaknem két évtizede, mióta túrunk és szenvedünk, és mi ma sem kívánunk politikai tökéletet csinálni az időből; ma is, mint 19 évvel ezelőtt, csak a törvényekhez ragaszkodunk; ma is ugyanazon szent elvek lobognak zászlóinkon, mint 19 évvel ezelőtt: alkotmányos, szabadság, politikai és polgári jogegyenlőség.

De, midőn a nemzet geniuszába meg nem honosítható idegen rendszer ingadozó tere helyett, alkotmányos érületünkkel inkább megfelelő alapon óhajunk helyhatósági kormányzatunk szervezését, egyszersmind reméljük, hogy miként Ilium csatába leszállottak a vívók közé az istenek, e részek összes lakói közé is leszállott az alkotmány, a törvényesség szeretete, és így elveikkel, igényeikkel nem fognak elszigetelten állni, hanem közös egyetemes átal segélyt nyújtani nmlgod magasabb feladata ama megoldásához, mely a helyhatósági önkormányzatnak törvényes jogalapon és sietős vizsgálódásában a magyar haza e részének is az alkotmányos szabadságot, a magyar felelős kormányzatnak ingatlant bizalmunkat, nmlgodnak pedig elévülhetlen emléket s a nemzet elismerését biztosítandja. Hódoló tisztelettel stb.”

E feliratot a küldöttség f. hó 3-kán nyújtotta be. A küldöttség vezetője b. Bánffy Dániel főispán volt, mint nagy birtokos, ki alkalomszerűtől üdvözöl beszéd mellett adta azt át. A küldöttség tagjai valának: Cserényi Dániel, id. gr. Bethlen Sándor, gróf Kun Károly, Hatfaludi Mór, Lázár Ferencz, Szentmarjai Dezső, Szacsai Sándor, gr. Bethlen Gyula, Ferrári Kálmán, Boér Gyula, Fehérvári Károly, gr. Wass Ádám, Mohai Károly, Retegyi Samu, Felszegi Ádám, Katona Elek, Ajtai Gábor, Boér János, Sándor Samu, Vályi Elek, Gajzágó Kristóf, Szappanos Miklós, Szongot Kristóf, Dr. Gajzágó László, Felszegi Samu, Bodor Károly, Boér Bálint, Marillai Károly, Balog József.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése június 12-én.

(délutáni 11 órakor.)

Elnök: Somssich Pál.

Néhány képviselő megbízó levél bejelentetik.

A koronázási ajándékot átnyújtó küldöttség eljárásáról szóló jelentést a jegyző felolvassa, egyúztintén a főherczegoknál tiszteig küldöttség jelentését is.

Tisza K. egy kérvényt ajánl a ház felé.

Gr. Andrássy Gyula a királyi aláírással ellátott t. cikkeket kihirdetés végett leteszi a ház asztalára.

Dimitrievics jegyző felolvassa a szentesített törvényeket a lemondásról, a nádorválasztás elhalasztásáról, a minisztérium alakításáról, az országgyűlés feloszlatásáról, a nemzetőrségi intézmény felfüggesztéséről, az újonczok megajánlásáról és a közösgyűlésekről. A ház a felolvasás végén eljenekbe tör ki.

Gr. Károlyi Ede az általános bocsánat és

minisztérium által azon értelemben, mint a tábornok rendelte, idejében meg is erősítettett.

Miként hangzik ezen tábornoki s következtében miniszteri diplomám? nem vagyok most azon helyzetben azt szóról szóra hívségesen írni ide, mert jelenleg ez, nekem minden kinosnál becsesebb tulajdonom, nincs kezeim között, attól rövid időre a haza iránti kötelességéből megválni szükségesnek hiva. Tartalma azonban kevés szóbeli, de nem értelmi különbséggel a tényt illetőleg ez volt: „a csatáraton tett sok rendbeli vitéz és kitüntetett magaviseletért kinevezem önt alezredesnek, azon megjegyzéssel, hogy a XI-dik zászlóalj vezérletét továbbra is megtartsa.” Ez, azt hiszem, elég bizonyító arra, hogy a XI-dik zászlóaljnak alezredese volt, hogy hát a „Pesti Hetilap,” mint a „K. Közlöny” való adatot és felvilágosítva közölt, és ha honvéd bajtársam ez igazság felett még továbbra is csakugyan kételkednék, sziveskedjék nevét velem tudatni, én ezennel kötelezem magam az érdekelte Bem tábornok által tábori, mint azt megerősítő miniszteri írt szellemű documentumokat, az illető helyről hazakérvén, megnyugtatótára bemutatni, ad fideles manus át is adni, ha valjon musteringját kiállják-e.

A mi a XI-dik zászlóalj volt őrnagyjai „honvéd” által felállított névsorát illeti, megbocsát, ha egy kis verifikációba bocsátkozom. Ugyanis: megengedem, hogy annak kinevezett 1-ső őrnagya Nehiba volt; de be kell vallanom, hogy Nehiba őrnagynak egész azon idő alatt, míg szerencsés voltam azon halhatatlan zászlóalj vezérletét, nevét még csak említve sem hallottam. De legyen! azért hát a 2-dik őrnagy, s mondhatni alakító Bitó volt, a 3-dik volt b. Bánffy János és vezérlette a Csucsára Kolozsvárról lett kivonulási és ott rövid idő telével alezredesnek neveztetvén ki, mint olyas áttételt az akkor Erdélybe Krasznán új sereget alakító Bem tábornok mellé. Helyébe

a koronázási ajándéknak a honvédűzvegyek és árva javára történt felajánlása folytán közönsz küldöttséget indítványoz.

Gajzágó Salamon ezt országos küldöttség által kívánja eszközölni.

A ház elfogadja.

Elnök kinevezi a küldöttség tagjait.

A küldöttség tagjai a következők: Dózsa E., gr. Károly E., gr. Eszterházy Kálmán, Szerdahelyi V., Ivánka I., Kovács L., Kiss M., Reviczky J., Hollán E., Szabó I., Huszár J., Molnár B., Lázár Dénes, Tury Gergely, Horváth L., Ráth K., Besze J., Zsigray F., Botka M., Rónay J., gr. Kálnoky P., Horváth E., Lónyay G., b. Kemény Gábor és Maróthy János.

Ivánka I. indítványozza, hogy a küldöttséghez a ház tagjai közül a volt honvédek is csatlakozhassanak.

Az ülés a jegyzőkönyv szerkesztése végett félórára felfüggesztetik.

A főrendiház ülése június 12-én

(délben 12 órakor.)

Elnök: Majláth György. A miniszterek közül jelen vannak b. Wenckheim B., Lónyay M.

Az országos küldöttségek részéről Majláth György elnök és gr. Cziráky János tesznek jelenléteket.

Majláth György elnök nem tartja szükségesnek, hogy magáról a koronázás tényéről jelentést tegyen, miután abban mindnyájan résztvettek. Tanúi voltak mindnyájan a fejedelmi eskünek, a kardvágásnak, melylyel a király megvédni igéri az országot. — Öseink karddal szereztek az országot, utódaik szívósságukkal tartották azt fenn, nekünk a tudomány és műveltség útján kell azt nagygyá tennünk. A régi pártállások elenyésztek s ezt a főrendek is belátják, s e szerint irányozzák jövőben munkásságukat.

Joannovics György áthozza a képviselőházban kihirdetett szentesített törvényeket. Ezek felolvastatnak.

Ranolder János veszprémi püspök, gr. Széchenyi Ferencz és b. Bezán hosszabb időre szabadságot kérnek, mi megadatik.

Elnök felszólítja a főrendeket, hogy a számunkra fentartott koronázási emlékérmeket átvégyék.

Azután közli a házzal a polgári lövöldében tartandó ünnepélyre való meghívást és a helybeli zsinagógában ünneplendő koronázási hálaiteni tiszteletre szóló meghívást.

Joannovics György áthozza a képviselőház azon határozatát, mely szerint a Felsőházhoz közönsz küldöttség indítással.

A főrendek részéről elnök a küldöttséghez a következőket hozza javaslatba: Simor János herczegprímás, Jekelfalussy Vincze, Lévy Sándor, báró Vay Miklós, gr. Károlyi István, gr. Csáky László, gr. Hunyady László, Návay Tamás, gr. Szapáry B., gr. Eszterházy Pál, gr. Károlyi Sándor, gr. Kornis Ádám, gr. Zichy Manó, b. Bánffy Dénes, gr. Szapáry Géza, gr. Andrássy Aladár és Stojkovics A. Ezután az ülés eloszlott.

Levelezés.

Román (Moldva), május 27. 1867. — A „K. Közlöny” közölte számaiban „Egy mindég égető kérdés” cím alatt jelent meg (Orbán Balázstól)

4-dik őrnagynak kineveztettem én és vezértem a méltán nevezetes csucsi csatában — karácson másod napjára az előlünk szünetlen visszavonuló elenség nyomában, bevezettem Kolozsvárra, innen még az nap a Bem tábornok későbbi mozgalmi jobb szárnyát fedezendő, Tordára, innen a nagysebeni 1-ső ostromra, a szelindeki csatára, a Beke ezredes Zarándba kizárt serege behozatala végett Dévára, hol egy oláh tábor megtámadását könnyedén visszaporoztuk; innen a piskii csatára; innen a medgyesi csatára, hol Bem tábornok márczius 2-kán 1849. az addig kitüntetett magatartásáért a hadjáratban, a zászlóalj zászlójára az érdemelt önkézüleg feltette s a veres-sapka viselését megrendelte (mi csak is a 11 dik márcziusban történt N.-Szeben bevétele után valószínűsíthető) Medgyesnél is az előcsapatot e bizalmat kiérdemelt zászlóalj képezvén, a táborunkat megtámadó ellenséget szokott ügyesség- és vitézséggel fogadván, az ellenséget visszavonulásra kényszerítette és seregünk előbbeni állását Kapnisig elfoglalhatta. Én ez nap sebet kapva s a további vezérletre alkalmatlanná tétetvén, Alsó Sándor neveztetett ki, mint legidősebb százados 5 dik őrnagynak, de a zászlóalj őt elfogadni nem akarva, helyébe azonnal gr. Bethlen Olivér százados neveztetett ki 6-dik őrnagynak, ki N.-Szeben bevétele alkalmával taktikai ügyes és bátor vezénylete által e hős zászlóaljat új dicsőségre vezérelt. Rövid idő telével azonban gróf Bethlen Olivér őrnagy Bem tük által egy Oláhországba menesztendő küldöttség tagjává rendeltetvén, helyébe 7-dik és utolsó őrnagynak, zászlóalji százados, a derék Szigethi Miklós neveztetett ki és vezérelt a végső perezig, míg dicső emlékeztető hadaink muszka s mindenféle xerxi csapatok tulnyomóságának engedni kénytetvén — a vész órá útott.

A XI. zászlóaljat érdeklőleg kijött hírlapi magán tudósítások által oda léve kényszerítetve, hogy

egy cikk, mely nekünk Romániában lakó magyaroknak lelkiünk és szívünk igaz érzelmeit tolmácsolja. Valóban nagy hálával és elismeréssel tartozunk az avatott tollu nagyon tisztelt cikíkirónak, ki az idevaló kath. missió ügyét felkarolta, mert ez már csakugyan égető kérdéssé vált. Vértő szívvel kellett tapasztalnunk, hogy csángó testvéreink az olasz papok önkénykedései következtében nem csak anyagi, de szellemi tekintetben, mily elnyomott helyzetben vannak, köztük már csak kevesen beszélnek anyanyelvüket, de hogy is lehetne másképpen, mikor egyetlen egy kath. község se bír iskolával, sőt ezelőtt néhány évvel Ardiuni püspök az istenitisztelet alkalmával még a magyar nyelv használatát is tiltotta, s jelenleg is az egész missioban csak három magyar lelkiatya hirdeti az Isten igéjét, a kik szinte nem kevéssé ki vannak téve, a mindinkább bevérdorló olasz papok bosszantásainak s armánykodásainak. Ugyanazért legyen szabad ismételtlen is kifejezni legmélyebb köszönetünket a hazafias szellemű s nemes lelkű cikíkirónak, ki e szent ügyért oly magasan lelkesül, mi pedig azon édes reményben élünk, hogy a magyarhoni magas clerus és a nagyméltóságu magyar királyi cultusz minisztérium bölcs intézkedése által mielőbb meg leand oldva ez égető kérdés.

Isten velünk.

Havasi Gyula.

Torda, június 3-án, 1867. — A „Korunk” 63. számában közreadott vezércikkre polgári kötelemünk hiv fel némi megjegyzések megtételére. *)

Ennek ötletéből, a következőkre szorítkozunk: Nem akarunk kétkedni, hogy a „Korunk” alkotmányos értelemű lap, s mint ilyennek az egyéni jogok szabad gyakorlatát fő alkotmányos elvű kell vallania, s mint a sajátjának ily közege, azt hisszük kötelezve van, minden egyes oly esetben, hol ezen elvitázhatatlan joga akár egyesnek, akár testületnek megtámadtatnék, az ellen felszólalni és a nyilvános téren követelni e jognak tiszteletben tartását.

Ily elvitázhatatlan joga minden egyesnek a szólásszabadság, melylyel alkotmányos országban saját felelősségére mindenki élhet.

Nem kevés meglepetésünkre szolgált azonban, midőn a „Korunk” május 29-kéről napolt 63-dik számában közreadott vezércikkben Tordamegye érdemteljes, a megye köztisztviselőit, sőt bizalmát is kiérdemelt, s azt általán bíró főispánja, valamint az 1861-ben alkotmányos uton megválasztott alispánja ellen egy kemény recriminációt kénytettnk olvasni.

Ezen, a maga nemében páratlan vezércikk a maga különös sajátosságai által, mint alkotmányos értelemű egyénetek mindnyájunkat a bámulás terére ragadtott; mert ugyanis a fűbbek között e cikkben K. L. úr azt mondja: „a szabad nyilatkozást követeljük magunknak, követeljük a haza minden polgárának”, és mégis ezen saját cikkében bevalott, általa követett, s alkotmányos államban egy állampolgártól sem elvitázható jognak ellenére, vándolja a megye fő- és alispánját, miért engedtek a haza egyik polgárának szabad nyilatkozást, hogy itt mily ellenmondást tartalmaz e cikk, hogy K. L. úr mennyire czáfolta meg önmagát, commentálni fölösleges, azt a t. cz. olvasó közönség bírálataira bizzuk.

*) Minden beavatkozástól óvakodva ismételt kíváncsra adjuk e nyilatkozatot. Szerk.

nekem is szólani kelle, irtam hát e rövid vázlatot, hogy a történelem igaz lehessen. Rövideden pedig csak azért, nehogy Cicero pro domo sua vádja alá jöhessenek, ambar ha áll még ma is e latin közmonda: „a capite foetet piscis”, talán nem lesznek szerénytelen, ha a dicsőség koszorujából egy levélkét fejemre is illeszték. E magas szellemű honjárt, szabadságáért vitéz zászlóalj hazájától, szeretett tábornokától, méltó jutalmát el is nyerte. Hazája érdemjellel díszesítette életbemaradt fiait, a hon fia virágkoszorúkkal szőtták csucsi győzelmeért és lelkes közvéleménnyel a többiért, a tábornok emlék-éremmel díszesíté zászlóját, s piros sipkával fejt. Anyagi jutalmat pedig senki e házáért sokat szenvedett és vértett zászlóaljból bizonyára nem kíván, mindazáltal bátor vagyok s illetlennek nem vélem a háza telhető gondoskodásába ajánlani azokat, kik a házáért még ma is sebfájdalmakban szenvednek, s a miatt nem csak világi jókban nem részesedhetnek, de vagy van, vagy nincs kényörök.

Végül, ha állítja is hírlaplag „Honvéd”, hogy a XI-dik zászlóaljnak alezredese soha sem volt, nem sértem meg, ha a fennebbi után határozottan kimondom: volt és van ma is, kinevezése sem minisztérium, sem boldog emlékeztető tábornokunk Bém, vissza nem vont.

Hogy pedig ez, a valóságot valószínű közleményemet, egy kevés mulasztással teszem, bocsásom meg az érdekelt közönség, életviszonyaim — a közmondásképpen — Isten háta mögé szorítottak, hová és honnan a posta csak jó kedvében jár, megyen, ad és vesz. *)

M. Forró, május 8-kán, 1867.

Incedy Samu,

alezredes.

*) Derék hősünk ezen érdekes felvilágosításának közlése bizonyos feltételhez léven, köve, nem adhatuk közre mostanig. Annál nagyobb készséggel sietünk most tenni azt. Szerk.

De K. L. úr tovább megy cikkében, és ezt mondja: „Ha a főispánok és alispánok, főleg a válságos időkben, csak azt tartják kötelességüknek, mit a született főispánok és viceispánok tartottak, ha nem bírnak képességgel arra, hogy megyéjük egyeséi és csoportjai érületét, kellő világosságban lássák, ha nincs elég ügyességük arra, hogy észreveggyék egy tényleges szervezését, s azt kellő irányban levezetni nem bírják: az ily főispánok és alispánoktól a felelős kormányzás eszméje megvárja, hogy miként egy miniszter, ha az események tulszárnyait, tárczáik letevésére magokat készen nyilatkoztassák.”

Boldog Isten! mily magaslatos fogalma lehet K. L. urnak azon emberekről, kiket a közbizalom, vagy a kormány fő- és alispáni hivatalra juttatott, ezeknek szerinte (tán mint Isten személyesének) mindentudó, mindenütt jelenvaló és mindenható kellene lenniük, hogy tudhassák ki miként érez, gondol és akar szólni?

Megvalljuk, hogy mi ily tulajdonokat az ember fiától nem követeltünk, sőt mintán a csodák ideje lejárt, ily tehetségeket senkiről, s bárha érdemeinek becsülni és sokoldalú szép tehetségének tisztelői vagyunk is, K. L. úrról sem feltételeztünk, s nem hisszük, hogy olyakkal ő maga bírna, vagy meggyén, avagy más megye kormányára élére illyeket ajánlani hozni tudna, kik a felelős kormányzat általa értelmezett, de általunk aképpen sehogy sem értelmezhető eszményének kívánalma szerint képesek lennének az egyesek érzeit, s főleg gondolkodásukat és ki nem fejezett akarataikat kellő világításban látni?

Sőt feltéve, hogy dr. Rátiu politikai érületét fő- és alispánunk teljesen ismerték volna, kik valószínűleg ismerik is, azt nem bírjuk kiszámítani, hogyan állhatott hivatali állásuk kötelezett sorozatában tudni azt is, hogy dr. Rátiu a múltig királyi biztost urát általa elmondandó szavakban üdvözölni szándékozik, avagy más tartalmu dicitót akar-e mondani, s ezt a maga, vagy több elvrokonai, néptörődék, vagy nemzete nevében kívánja-e hangsúlyoztatni? miután dr. Rátiu a fő- vagy alispánt ebbéli akarata felől, bizton állítjuk, nem értesítette, annyival kevésbé lehetett bár kinek még csak képzelni is, hogy az időben, a midőn a múltig kir. biztost urnak csak üdvözlés és tisztelet kifejezésben adhattott valaki szerintünk szavakat, akár dr. Rátiu, akár ki más, a király és az országgyűlés akarata, kifejezett határozata ellenében oly tartalmu beszédet tartson, melynek sem helye, sem ideje nem volt, s éppen azért a szónoknak félrváható, s ki azért egyedül felelős.

Miután nem ezélünk a dr. Rátiu úr által elmondott beszédet taglálni, arra ki sem terjeszkedünk, s még azt sem mondjuk, hogy dr. Rátiu úr a nemzete érdekében vett szolgálatot tehetni, akkor bizonyosan az országgyűlésen, mint képviselő, szellőztethette volna ezen eszméit mint egyedül illetékes helyen.

Mi csak K. L. urnak cikkében botránkozunk meg, melyben nem kevesebbet követel egy fő- vagy alispántól, minthogy a gondolatok, szívek és vesek Geheim-politiája legyen stb.

Megvalljuk őszintén, nekünk az alkotmányról fogalmaink e tekintetben K. L. úrtól eltérnek, szerintünk alkotmányos országban a szólás-szabadsága minden honpolgárral közös, s tudjuk azt, hogy mindenki ő maga felelős saját tényeiről, ilyen alkotmányát ismerjük hazánknak is, s ezzel egybe nem férhető oly eszme, mely még a gondolat is bilincseket akar rakni, de az alkotmány azon részét is követeljük tiszteletben tartani, mely szerint ki-ki felelős saját tényeiért.

Hajlandók vagyunk azonban elhinni, hogy K. L. úr sem óhajt a magyar hazának oly alkotmányt, melyben a haza polgárának szabadon nyilatkozni nem lehetne.

Egy mély tisztelet ösztönöz ezen vezéreziknek egyik passzusát teljesen érintetlen hagyni, miután sajnálatunkat fejezzük ki a felett, hogy K. L. úr azt onnan ki nem hagyta.

Es meg vagyunk győződve végül a felől, miszerint megyénk közszeretben álló főispánja, avagy az alispánja a kimutatott szempontokból nagyon elhibázott cikk miatt nem fognak gondolkozóba esni, és megyénk, bizton merjük állítani, értelmisége általános többsége teljes megelégedésére folytatott hivatalait nem fogják letenni, s mint Napoleon hadai „Már siess hazámba vissza vert seregem” indulóval, magán körükbe visszavonulni.

K. Nagy Imre s. k., Puhl Ignác s. k., Lengyel Ádám s. k., Szentkirályi Lajos s. k., Kállay Sándor s. k.

Kolozsmegye-Mezőszék, június 4-kén, 1867. — Ez évi május 31-kén Kolozsmegye alsókerületbeli birtokosok egy magán értekezletet tartottak Mócson. Ezen értekezlet nagyon is rendkívülinek s időszerűnek nyilvánítja a megye felsőkerületének — mint követválasztó kerületének — a kir. biztost ő nmlgánál tett tiszteletét s az ezen tisztelet alkalmával tartott üdvözlő szónoklatban nyilvánított elveket, óhajátokat s reményeket közöskölni ismerte, azokat egészben s teljesen osztja s magáévá tette, s annyira helyeselő az egész eljárást, hogy hasonló helyzetben — minőben t. i. a felsőkerület május 8-kán vala — az alsókerület csakis hasonló tenné. Az értekezletnek ezen megállapodásából eléggé

világos az, mikép minden helyes alapot nélkülöző s még helytelen is vala azon fogalomba indított föltevés, mintha a megye két kerületé most, midőn a legnagyobb egyetértésre van s leend is szükség, a követendő elvekre nézve előre és idő előtt meghatározott volna. Nem időszerű jelenleg vizsgálni ezen téveszmének forrását, annyival is inkább, mert Kolozsmegye két kerületé a korábbi időkben is egyetértő s együttartó tudott lenni; de meg mar csak azon egyszerű okból is alaptalan s helytelen az érintett föltevés, minthogy a két kerületnek eddig élé sem alkalmá, sem tárgya nem vala (s aligha lesz valaha), miért az elvégre valahára országárszónkban is diadalra jutandó elvekre s ezeknek alkalmazásában egyet ne értené, mely egyet nem értes miatt egyik kerület előre, a másik meg hátra s kötött kerékekkel kívánna haladni. Ha eljön az idő, mikor lehetnek s lesznek is eltérő vélemények s nézetek a kevésbé fontoságú tárgyakra — a minthogy ilyenek eddig is s másutt is voltak, s kell hogy legyenek is — a közérdekű s nagyobb fontoságú tárgyakban bizonyára Kolozsmegyének művelt s józan értelemmel eléggé megállott közönsége nem fog magával megbaszoni, mert igen jól tudja azt, miképp a haza érdeke első s ez mindelelebe s fölülbe teendő, s jól tudja azt is, miszerint egyesülten elég erős arra, hogy sikerrel működhesek a haza javára, mi mellett el kell s el is fog törpülni minden fajtájú s egyes vidéki hiúságnak; de meg azt is jól tudja ezen megye közönsége (s a többieké is), hogy a tárgyak megvitatásában rendszeren előfordulni szokott nézet-szélesnyelvések — ha azokat nem önzés s hiúsággal határos ambíciók vezetik, rendszeren szűkegesek és hasznosak is lehetnek a vitakozásokban, mert a meggyőződés utján s meggyőzni kívánó vitakozás mellett az ügy soha sem vesz, hanem csakis nyer. *)

O.

Nevezések a kolozsvári császárdíjakra 1867.

Első osztályú császárdíj 500 arany.
(Futás július 26-kán.)

1. Gróf Stockan Ottó: Paula, 5 é. p. k. ap. Stokwell, any. Pauline.
2. Gróf Wenckheim Rudolf: Kétes, 5 é. vp. m. ap. Ducau, vagy Ibrahim.
3. Gróf Szapáry Iván: Nicolas, 4 é. p. m. ap. Italian, any. Trifle.
4. Báro Wenckheim-Czindery Béla: Scarlet-coat, 4 é. sga. m. ap. Forbidden Fruit, any. Finesse II.
5. Hercege Eszterházy Pál: Donna Diana, előbb Miss O'Rourke 5 é. p. k. ap. Daniel O'Rourke.
6. Báro Bánffy Albert: Palma, 3 é. p. k. ap. Pan vagy Gambia, any. Palma.

Második osztályú császárdíj 300 arany.
(Futás július 26-kán.)

1. Gróf Bethlen Károly: Viola, 4 é. serege-sz. k. ap. Grey-Pyrrhus, any. Guillotin.
2. Legidősb gr. Teleki Domokos: Xantippe, 4 é. sga. k. ap. Radamans, any. White Rose.
3. Báro Bánffy Albert: Palma, 3 é. p. k. ap. Pan vagy Gambia, any. Palma.
4. Gróf Teleki Károly: Acteon, 4 é. p. m. ap. Radamans, any. Deceptive.
5. Gróf Bethlen Sándor: Harizs, 7 é. p. k. ap. Pastoral, any. Vielka.

Nevezés bezárattott 1867. június 10-kén déli 12 órakor Kolozsvárt.

Halmágyi Sándor, m. k. lovaregyleti titká.

KÜLFÖLD.

FRANCIAORSZÁG. Páris, jun. 6. A porosz király fogadtatása, mint az nem volt másképp várható, rendkívül kielégítő volt. Több kíváncsi nézője volt, mint a császárnak. A menet különböző pontjairól tudomásomra esett, hogy a nép vagy egészen nyugodt maradt, vagy örömet nyilvánította A párisiak, mint a lakosság ily alkalmakkor viselni szokta magát nagy városokban, udvariasak voltak, a nélkül, hogy politikai nyilvánulásokba bocsátkozott volna. A király a császárral igen buzgón és barátságosan beszélgetett, míg ellenben a czár jóvetelekor igen mereven és nyugodtan tilt házigazdája mellett. A császárné az operaszínház díszelőadásán majdnem folytonosan a porosz koronahggal társalgott. A boulevardokon a király életrajzát egy soron árulják. Mindinkább kezdik hinni, hogy az európai fejedelmek jelenléte Párisban a béke tartósságának kedvező lesz, és azon reményt táplálják, hogy utóvégre is congressus lesz ebből. — A keleti ügyeket illetően azon véleményt táplálják, hogy Anglia a többi hatalmak lépéseihez fog csatlakozni, hogy a vérontásnak vége vessék. Fran-

*) Kolozsmegye közszellemére nézve soha se volt felső- és alsókerület, s ne is legyen! A két kerület fogalma tisztán csak a közigazgatási és felosztás s magából a geographiai fekvés természetéből származik, s a separatistues szellem — reméljük — nem is fogja soha befészkélni magát e derék megye két kerületé közé. Ha van, ki aszánt köteleket táplált s tán terjesztett is, azt meggyőzheti a mócsi értekezlet eredménye is, melyszerint az alsókerület egész határozottan kijelenté csatlakozását azon szemponthoz, melyből a felsőkerületnek volt alkalmá kifejezést adni hazafias reménye és óhajának.

Szork.

czia és Oroszország kívánják, hogy az ellenségeskedések megszüntetése után népszavazás eszközöltessék és e fölött európai bizottság örködjék. A porta, úgy állítja az optimisták, ezt elfogadta. — A vera-cruzi francia ügyök a külügyi hivatalhoz azon tudósítást intézte máj. 21-én, tehát Queretaro bevétele után hat nappal, hogy Miksa még él és jó egészséggel örvend. Azt hiszik itt, hogy miután Miksa császárnak az első hévben nem esett bántódása, továbbira nem fenyegeti éltét semmi.

A „France” biztos forrásból közöl híreket Mexikóból, melyek Queretaro eleste után 6 nappal adtak fel. Ezek szerint igaz, hogy Miksa császár el van fogva, de május 15-től 22-ig mint hadifogolylyal bántak vele. Párisban különben igen aggodnák Miksa sorsa felett, s a közönség éppenséggel nem osztja, némely félhivatalos lap optimizmusát. Azon esetre, ha a rossz hírek New Yorkból valószínűnek, minden a fejedelmek fogadtatása alkalmából elrendelt ünnepélyek beállítanak.

Párisból írják: A sürgönyváltás Berlin, Páris, Sz.-Pétervár és Bécs között hetek óta igen élénk. Kizárólag a keleti kérdéssel foglalkoznak. Bismark két hónapig fog Franciaországban időzni s négy hétig Vichy fürdőit használandja. Krétát alkalmassint egészen el fogják venni a portától, s habár a miatt háboru keletkezni nem fog, mégis sok bosszúság és kellemetlenségtől tartanak.

NÉMETORSZÁG. München, június 7. A „Baier Ztg” a vámeyleti értekezletről azt írja, hogy „Poroszország oly pontozatokat terjesztett elő, melyek szerint a vámeyleti szerződések következő módosításokkal érvényben maradnak; jövőre a vámeyleti törvényhozás, a belföldi czukor, só és dohány megadóztatása az érdekelt államok közös közege és a lakosság közös képviselője által gyakorlandó. Az államképviseletre az egykori szövetséggylekezet pontozatai, a lakosság képviseletére az északi szövetség-alkotmány V. szakasza volna mérvadó. Württemberg és Baden elfogadták e pontozatokat, fentartva három heti ratificatioi időt. Hesen kilátásba helyezte csatlakozását és Bajorország is fentartotta még határozatát.”

SZERBIA. Belgrád, jun. 6. A „D. Allg. Ztg”-nak írják: „Daczára minden hivatalos és félhivatalos demetinek, a legjobb forrásu információk alapján megmaradok azon állításom mellett, hogy az alkudozások Belgrád és Konstantinápoly között, Bosznia és Herzegovina közigazgatási egyesítése iránt Szerbiával már megállapodásra vezetnek. Az egyedüli fenforgó kérdés már csak az, minő módozat szerint fizesse a szerb fejedelem a portának az évenkénti tributumot. Biztosan mondhatom, hogy az osztrák diplomácia mindent megtén, hogy ezen fait accomplit megtörténni ne engedje, de mind hiába. Midőn Ausztria fellepése által indítva a porta vonakodni kezdett, kitört Bolgárországban a lázadás a Balkán hegység között. Természetes, hogy kormányunk nem idegen ezen mozgalmól, mert nem hiába járt itt pár hét előtt annyi bolgár ügynök és emissarius. Téved a ki azt hiszi, hogy a bolgár mozgalom a törökök egyszeri győzelmé által elnyomatott. Az összehittközés csupán egy felkelő guerilla csapattal történt, s a többiek nem is bocsátokztak csatába, mert arra innen utasítva nem voltak. — Legközelebb itt ki hirdetik a hadsereg újraszervezési rendszabályt. Ez 32 dandárra fog osztatni, melyek mindegyikéhez egy tüzérség s egy század huszár csatolatik. A többi tüzérség a tartalékokat képezi. 10 hadosztály lesz, melyek közül három pár hét múlva hátultöltő puskával lesz ellátva.”

TÖRÖKORSZÁG. Az Al-Duna mellől forradalmi mozgalmakat jeleznek. Törökország nem csak a görög, hanem már a bolgár fölkelők által is fenyegetettnek. A „Wand.” következő táviratot közöl a Bolgárországban kitört forradalomról: Május 20-án összehittközés volt, nem messze Varbovska falutól, 50 bolgár fölkelő és 300 török között. A harc 7 óra hosszat tartott, s a törökök vereségével végződött. A bolgárok vesztesége 2 halott, 1 sebesült, 1 fogoly; a törökök 70 halottat és sebesültet vesztek. A fölkelők a Balkán felé húzódnak.

OROSZORSZÁG. A „Ruszi Invalid”, az orosz hadügyminiszterium hivatalos lapja, a következő nevezetes táviratot közli Konstantinápolyból május 28-ról: „A török miniszterek remélik, hogy a szultán Párisban léte alatt megsemmisítik az Orosz- és Franciaország közti egyetértést. A szultán körülbelül jun. közepén hagyja el Konstantinápolyt s jul. elején érkezik Párisba. Egy francia hajóhad kíséri őt; a Dardanelláktól. A porta mellett levő francia követ hasonlóképpen vele utazik. Fuad pasa, a Porta külügyi minisztere, főként nagyon dolgozik a Franciaországhoz közeledésen; reméli, hogy Párisból visszatérése után nagyvezírré neveztetik. Azt is beszélük, hogy egy angol hajóhad érkezik Maltából a szultán kísérése végett. Sija bey, a török államtanács és a fiatal török párt tagjai az európai reformok szükséges volta iránt meggyőződött hat hivatalnokkal együtt, tükön Párisba utazott, s itt Musztafa Fazil pasa, egyiptomi herceg vár rájuk. A török kormány nagy izgatottságban van e miatt.”

KÜLÖNFÉLEK.

— Király és Királyné ő Felseégeik folyó hó 12-én esti 10 órakor Bécsbe utaztak. Hír szerint egy hét múlva visszatérnek s az országban körutat tesznek.

— A koronázás előestéjén ő Felsege a király táviratilag fordult Rómához, kérve a pápa ő szentsége apostoli áldását, s ő szentsége ezt azonnal táviratilag megküldötte.

— Grammont herceg, a bécsi francia követ, néhány nap előtt a Deák klubban bemutatatta magát Deák Ferencnek, s félóránál tovább társalgott vele, kizárólag politikai tárgyakról. A francia követ kifejté nézeteit a történelmi jogról, ez elvet általában helytelennek nyilvánítja, de Magyarország politikai magatartása felett teljes elismerést fejezé ki, mert amár ez ország szintén a történelmi jog alapján állt, népessége mégis politikai tekintetben oly érett, hogy nem vetemedett azon kárhazatos tévtutakra, melyekre oly gyakran vezet a történelmi jogokhoz ragaszkodás, sőt ennek alapján vitta vissza törvényes szabadságát.

— Deák Ferenc a koronázás emlékére mit kapott? Elküldte a király arcképét ezen sajtókezü eláírásával: „Ferencz József Deák Ferencnek.”

— A csanádi püspök 10,000 frót küldött a magyar akademiának a koronázás emlékére.

— A magyar alsóház f. hó 12 ki ülésében a diplomácia nagy része jelen volt a főrendek karzatán, s alkalmat szereztek maguknak Deák Ferenczel is találkozhatni.

— Gr. Andrássy miniszterelnök f. hó 12-kén fényes estélyt adott az ország notabilitásainak. Jelen voltak ő Felsege fenséges testvérei is a herceg-prímással.

— Klapka György, magyar tábornok, mint a bécsi lapok jelentik, Bécsbe érkezett.

— A „Székely Közlöny” s utána több lapok közölték, hogy Marosszék főtisztje mult hó 23-kán kinevezetett. Ez akkor még nem történt meg, azonban a „Székely Közlöny”-t nem lehet kacsacsínálással valódni; az történt ugyanis, hogy mult hó 23-ról Maros-Vásárhely egyik követének nevében Pestről egy telegramm küldetett, mely a kinevezetést tudatta. Ezen telegramm hamis volt, az illető képviselő nem küldött semmi ily telegrammot; hogy mi szándéka volt annak, a ki nevében e telegramm küldte, az megfoghatlan. Jó volna módját találni, hogy ezen már gyakran mutatkozott visszaélések az oly fontos táviratokkal megbúsíttassanak.

— A kolozsvári magyar izraelita hitközség belfarkasuteczán a gróf Karacsai-féle házban levő új imaházát f. évi június hó 19-kén d. u. 4 órakor felszentelvé, az alólírott hitközség előjárósága ezen ünnepélyre a t. cz. közönséget tisztelettel meghívja. A kolozsvári magyar izraelita hitközség előjárósága.

— A koronázás után. E czim alatt Jókai a „Hon”-ban örömet fejezi ki, hogy immár valahára átestünk a koronázáson. „Ezzel — nygmond — már tleestünk a negatíok harcán is.” És kijelenti, hogy: „többé sem aggályok, sem személyes tekintetek, sem a magasak iránti kímélet, sem a szomszédok igényei, sem a kormányok okozható köllemetlenségek nem adhatnak jogot arra egy magyarországi képviselőnek, hogy meggyőződését elhallgassa (!), hogy scrupulusaival az előterekben maradjon” stb. Örvend, hogy hozzákezdhetünk már „régis és új sebeink radikalia gyógyításához.” Appellál a minden szabadelvű pártok solidaritására.

— A koronás király atyai jósága és kétségtelen igazságszeretetétől a „Concordia” reménytel várja, hogy a román nemzetiségre is jobb napok következnek, s midőn bizalommal tekint a jövő felé, egyszersmind felbívja a románokat, hogy egyesüljenek a többi nemzetiségekkel, szerencsétlen a hont és annak népeit beldogító Uralkodót.

— Boros Jenőn Aczél Péter népnépet rendezett jun. 8-kán, midőn főtiszt. Pap János román esperes magyar és román nyelven magyarázta a nagy nap jelentőségét.

— A világítás a koronázás napján Budapesten se sikerült oly módon, mint a nagy szerű előkészületek után várták, mert kellemtlen szél kerekedvén, még a gázlángokat is eloltotta. A dunagőzhajótársaság roppant előkészületeket tőn, a rakpartok épületei stb. lángtengerré váltak volna, szintugy a Nákó-ház, a Lloyd, az épülőfélben levő dunasori paloták stb., azonban a szél lehetlenné tett mindent, s így a kivilágítás az ablakokra, bengáli tűzre, s a lánczhidoszlopokon végbevitt tűzijátékra szorítkozott; különben az akadémia s némely más a szél ellen övött épületek fényben usztak, roppant sokaság tolongott az utcákban, s a főkapun, tilalom daczára, is járt néhány kocsi. A pesti nép az ilyet eltűri, másutt kifogták volna a lovakat. Drabant a lánczhiditőren véletlenül nem állott. — A királyi pár végig kocszított s mindenütt lelkesedéssel fogadták.

— Arany János koszorus költők s a magyar Akadémia titkára az irodalom terén kivívott érdemei jutalmául a Koronás király által a Szent Istvánrend kis keresztjével (melylyel bárói rang jár) díszítettett fel.

